

[Boligministeren]

når man vælger at gøre det på den måde, men man skal altså også se det i relation til, at det er 400.000 mennesker, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Når jeg anholdt ministerens forsøg på talmagi, var det netop for at sige, at det sådan set er lige meget, hvad man fra ministerens side prøver at gøre det op i: timer, minutter, dage, for det, det drejer sig om, er, at den enkelte rent faktisk pr. måned får beskåret eller mister disse beløb i forhold til, hvordan vedkommende har mulighed for at leve.

Men det, der bringer mig på talerstolen, er egentlig fru Lizzie Lichtenbergs seneste reaktion her. Jeg vil bede boligministeren bekræfte eller tage afstand fra – for det må så være en fortællelse – det, ministeren sagde under debatten den 30. januar, hvor ministeren – og jeg skal gerne gentage det én gang til – sagde (Folketingstidende 1989-90 sp. 5498):

»..... der er kort sagt mange mennesker, der kommer ind i disse ganske favorable boligstøtteordninger med eller uden en god baggrund.«

Det var på den baggrund, jeg tillod mig at spørge: Hvis ikke det skurkagtige består i, at pensionisterne m.fl. får for meget, må der jo være nogle, der snyder. Det var jo det, der blev sagt sidst; sådan må jeg læse det. Ellers må jeg bede boligministeren forklare det, for så har vi da i hvert fald fået den gruppe væk. Så er det ikke dér, vi har skurkene, og så må vi prøve, om vi på anden vis kan finde ud af, hvem det er, der er skurken i denne sag. Jeg har en rigtig fornemmelse af, hvor skurken skal findes, men det vil tiden jo vise, og det tror jeg også kommer meget klart frem under det følgende udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi- stand. (Ændring af regler om boligtillæg).

Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 23/2 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Grete Schødt (S):**

Igen så et nyt lovforslag dagens lys – et lovforslag affødt af forslaget til lov om ændring af boligstøtte, som vi netop har behandlet.

Dette lovforslag er også en følgevirkning af finanslovaftalen indgået mellem Fremskridts- partiet, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Denne gang handler det om besparelser på ikke mindre end 211 mio. kr. over en 3-årig pe- riode. Denne gang er det kontanthjælpsmodta- gerne, der skal holde for. Boligtillægget reduce- res nu med henholdsvis 720 kr., 1.020 kr. og 1.320 kr. pr. år over de følgende tre år. Kontant- hjælpsmodtagerne skal altså igen mærke spa- rekniven.

For ca. et år siden fik disse mennesker med dags varsel en regning på omkring 500 kr. pr. måned til børnepasning uden yderligere penge til at betale med. Derfor oplever vi også i disse måneder de store restancer ude i kommunerne for manglende indbetaling. I min egen kommu- ne har vi faktisk en manko på 30 mio. kr.

Vi mangler arbejdspladser i dette land, om- kring 300.000, og som følge heraf har vi altså ulykkeligvis mange på kontanthjælp. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at efter 9 måneder på kontanthjælp bliver man 328 kr. fattigere pr. måned; så hedder det nemlig varig hjælp. Fa- milierne smadres. Det går i stigende grad ud over børnene, hvis de fem borgerlige partier bliver ved med at lade sparekniven ramme de dårligt stillede.

Jeg vil gerne spørge, om socialministeren var uenig med sin partifælle økonomiministeren, da denne i udsendelsen Højlunds Forsamlings- hus i december måned på et direkte spørgsmål om, hvorvidt regeringen agtede at røre ved bo- ligstøtten, svarede nej. Jeg kan forstå, at man har ændret opfattelse senere.

[Grete Schødt]

Så vil jeg gerne spørge: Hvad er det egentlig, der er sket inden for den sidste måned? Hvad er det, der er sket i forhold til lovforslag nr. L 170, som socialministeren fornuftigt tog af bordet? Hvordan kan der fremkomme en merbesparelse på 7 mio. kr. i 1990, 14 mio. kr. i 1991 og 25 mio. kr. i 1992? Det er altså forskellen fra lovforslag nr. L 170 og så til det, vi behandler i dag. Jeg forlanger ikke, at ministeren skal kunne svare på det her og nu, men jeg vil gerne gentage spørgsmålet under udvalgsarbejdet.

Så vil jeg slutte med at sige, at Socialdemokratiet selvfølgelig ikke stemmer for dette lovforslag. Vi tager skarpt afstand fra det, på samme måde som vi gjorde, da vi behandlede medicinloven, som dette lovforslag unægtelig ligner til forveksling.

Linjerne er klare. Dette lovforslag har som det foregående lovforslag ét formål: Den, der har mindst, skal have endnu mindre.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Dette lovforslag af socialministeren er en følgerlovgivning i forlængelse af det lovforslag af boligministeren, som vi just har behandlet, idet det efter de nuværende regler i bistandsloven om beregning af boligtillæg i kontanthjælpen vil betyde, at kontanthjælpsmodtageren kunne få dækket det beløb, som boligstøtten reduceres med efter den nye regel i boligstøtteleven.

Det Konservative Folkeparti kan støtte socialministerens forslag; det er et led i vores finanslovforlig.

Bjørn Poulsen (SF):

Under behandlingen af lovforslag nr. L 195 oplevede vi jo, at flertallet for dette forslag forsvandt. Da det forslag, vi her behandler, er et udslag af denne regerings lighedsbetragtninger om, at når lavtlønsgruppen skal igennem socialrealismen i regeringens slankekur, så skal kontanthjælpsmodtagerne naturligvis også have deres tur.

Den lighedsbetragtning, som ligger i dette forslag, må også betyde, at hvis lovforslag nr. L 195 ikke kan vedtages, skal dette heller ikke vedtages. Ellers duer lighedsbetragtningen jo ikke rigtig. Men vi må vente og se.

Man kan ikke lade være med at sige, at vi igen oplever en af socialrealismens festdage, hvor undskyldningen for at fjerne noget fra lavtlønsgrupperne er, at man skal kunne ned-

sætte skatteprocenterne. Det hørte vi under forhandlingen om det foregående forslag. Man kan ikke komme uden om, at man får det indtryk, at regeringens opfattelse af, hvad der er socialt rimeligt, ligger på et helt andet niveau end det, vi fra SF's side mener den bør ligge på.

Vi har svært ved at se nogen som helst rimelig grund til at fjerne noget som helst fra kontanthjælpsmodtagerne. Vi har svært ved at se, at det er deres forbrug, der er med til at ødelægge noget på valutabalancen. Vi har svært ved at se, at det lige netop er dem, der er årsag til, at vi ikke har det så godt i dette samfund, og vi har meget svært ved at se, at partierne i dette Folketing, inklusive regeringspartierne, Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti, kan mene, at det er rimeligt at gøre dette over for disse mennesker.

Det er selvfølgelig ikke første gang, vi har set denne regering fremkomme med besparelsesforslag og få dem igennem i folketings salen, men det er vel første gang, vi ser en så renlivet gang knippelsuppe over for de dårligt stillede grupper i samfundet. Jeg er i virkeligheden fuldkommen uforstående over for, at man kan gøre det.

Under forhandlingen om lovforslag nr. L 195 blev bl.a. børnechecken omtalt – det er jo Kristeligt Folkepartis mærkesag. Den positive effekt, som denne børnecheck havde, er man nu med til at fjerne for andre grupper. Jeg ved ikke, hvorfor man gør det, men jeg synes nok, at topmålet af hykleri efterhånden må være nået i og med, at man kan medvirke til gennemførelsen af dette lovforslag.

Vi er i SF utroligt skuffede over, at man kan gøre, som man gør her, og det er i hvert fald sikkert og vist, at hvis man tror, at man kan gøre noget som helst for den danske økonomi ved udelukkende at gå efter lavtløns- og lavindtægtsgrupperne, så tror jeg, at man totalt har misforstået, hvad det i virkeligheden drejer sig om. Hvis man bygger på den – hvad skal jeg kalde den? – rationelle økonomopfattelse af, hvorledes et samfund virker, må man sige, at det vel nok er noget nær det koldeste og mest umenneskelige synspunkt, man overhovedet kan få ind i en politisk debat.

Vi håber, at lovforslag nr. L 195 ikke kan vedtages, og så forventer vi helt naturligt, at lovforslag nr. L 196 heller ikke skal.

Mejdahl (V):

Før at kontanthjælpsmodtagere ikke skal kunne hente det beløb i den offentlige kasse, som boligministerens lovforslag inddrager, er det nødvendigt at ændre bilstandsloven.

Derfor foreslår socialministeren, at boligtil-lægsreglerne i bilstandsloven ændres, også med virkning fra den 1. juli i år, så fradragsbeløbene udgør 75 pct. af fradragene i boligstøtteloven.

Derved ligestilles kontanthjælpsmodtagere boligstøttemæssigt med andre, som får boligstøtte, og Venstre kan anbefale lovforslaget.

Jane Oksen (FP):

Når disse to forslag behandles hvert for sig, er det faktisk, fordi man godt kan se på dem som to isolerede forslag. Uanset om den del af det, der drejer sig om folkepensionister, af den ene eller den anden grund måtte falde, er der intet i vejen for, at et forslag om en reduktion af kontanthjælpsmodtagernes boligtillæg kan vedtages.

Desværre har vi en tosset fremgangsmåde med hensyn til kontanthjælpen, således at den deles op i et underholdsbeløb, et børnebeløb og et boligtillægsbeløb. Det medfører, at vi på grund af de høje huslejer har stadig stigende kontanthjælpsudgifter.

Fremskridtspartiet vil gerne medvirke til, at kontanthjælpsudgifterne nedsættes. Spørgsmålet er, om man skal gøre det ved at reducere boligtillægget. Man kunne akkurat lige så godt have sagt: Dette er en nedskæring af kontanthjælpen, for det rammer alle kontanthjælpsmodtagere, uanset om de er berettigede til boligsikring eller ej. Det havde nok været den mest regulære måde at gøre det på.

Fremskridtspartiet vil gerne medvirke til, at kontanthjælpen nedsættes. Det har vi også tidligere givet udtryk for, da man talte om at afskaffe dyrtidsreguleringen for kontanthjælpsmodtagere, pensionister osv.

Vi mener, det kan gøre frygtelig ondt at ramme folkepensionisterne, men samtidig synes vi, at kontanthjælpen efterhånden er så høj, at det faktisk i mange tilfælde slet ikke kan betale sig at arbejde. Vi mener, at der ikke sker noget ved, at vi skærer en smule ned på kontanthjælpen, og derfor kan vi støtte dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Bjørn Poulsen (SF):

At Fremskridtspartiet med fru Jane Oksen som ordfører vil have nedsat kontanthjælpen, kan jo ikke forbavse. At fru Jane Oksen også gerne vil have vedtaget lovforslag nr. L 196, selv om nr. L 195 måske falder, kan vel i og for sig heller ikke forbavse mig, men jeg vil da gerne spørge socialministeren, om socialministeren er enig med fru Jane Oksen i disse to synspunkter.

Marianne Jelved (RV):

Det lovforslag, som vi behandler nu, er i Det Radikale Venstres øjne en følgelov til lovforslag nr. L 195, som vi behandlede for lidt siden, og derfor anbefaler vi det som en konsekvens af, at vi anbefalede lovforslag nr. L 195.

Kofod-Svendsen (KRF):

Ligesom den sidste ærede taler opfatter vi dette som et konsekvenslovforslag, og vi støtter forslaget i konsekvens af det, vi har sagt under det tidligere i dag behandlede lovforslag nr. L 195.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu hørte vi fra hr. Mejdahl, at det var nødvendigt med denne nedsættelse af kontanthjælpen. Jeg vil da gerne spørge socialministeren: Hvorfor er det nødvendigt, ud over at der er indgået en aftale omkring besparelser? Jeg vil gerne begrunde mit spørgsmål med et yderligere spørgsmål til socialministeren: Hvilke initiativer er der tidligere taget i forhold til boligstøtten, hvor man samtidig har taget konsekvensen og gennemført dem i forhold til kontanthjælpen, og hvornår er det sket?

Endvidere vil jeg gerne spørge socialministeren, om det er korrekt, at det i Socialministeriet stadig væk overvejes at ændre reglerne for tildeling af personlige tillæg til pensionister på baggrund af disse beskæringer.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal på dette sene tidspunkt nøjes med at prøve at besvare de spørgsmål, der er stillet. Jeg har ikke haft lejlighed til at se den omtalte tv-udsendelse og kan ikke svare på grundlag af det isolerede referat, der blev givet her, men dette spørgsmål må kunne undersøges nærmere.

[Socialministeren]

Jeg vil gerne svare på fru Grete Schødt's spørgsmål om, hvorfor besparelsen i dette lovforslag er større end tidligere beregnet – vi kan fremlægge beregningerne, når vi kommer frem til udvalgsarbejdet. Det skyldes, at det er et andet forslag. Dette forslag drejer sig om samtlige kontanthjælpsmodtagere. I det første forslag handlede det om dem, der havde de pågældende udgifter, nemlig de udgifter, der var tale om til vand, renovation og tv. Der var altså en gruppe, som ikke blev omfattet, fordi den stødte imod loftet, kan man sige. Der er her simpelt hen tale om samtlige, og det er også derfor, at beløbet er mindre. Dette er også svar på hr. Bjørn Poulsens spørgsmål om, hvorfor beløbet er anderledes i boligloven.

Så vil jeg sige til hr. Bjørn Poulsen, at jeg kan bekræfte, at dette er et følgelovforslag, og det skal naturligvis kun gennemføres, fordi man laver en lovændring i boligstøttelovgivningen. Hvis man ikke gjorde det, betød det simpelt hen, at så ville kontanthjælpssystemet komme til at fylde op med den besparelse, man i øvrigt har, fordi vi har indrettet vores bistandshjælp sådan, at den består af et grundbeløb plus 100 pct. refusion af samtlige boligudgifter. Og det er derfor, det er en nødvendig følgelovgivning.

Den situation har vi ikke været i før. Disse nye regler har været gældende fra 1. juli 1987. Dette er et svar til fru Lissa Mathiasen og også til fru Jane Oksen: Man begrænser boligstøtten på denne måde; hvis man ikke skal kunne fylde op, er man nødt til at lave denne konsekvenslov, som selvfølgelig kun skal gennemføres, såfremt boliglovsforslaget går igennem. Dette lovforslag skal selvfølgelig ikke gennemføres isoleret, og jeg vil også gerne sige til fru Lissa Mathiasen, at det ikke er ikke blevet til som resultat af en aftale om besparelse, men som en nødvendig følgelovgivning.

Og hvorfor er den så nødvendig? Jeg tror, SF kender beregningerne og ved, hvordan rådighedsbeløbene ser ud for endda adskillige lavtlønsgrupper – ikke bare for de lavestlønnede, ikke kun for dagpengemodtagerne, men også et stykke op i en almindelig arbejdsindkomst – sammenlignet med kontanthjælpsmodtagere.

Jeg bliver nødt til at sige til SF, at hvis man ikke vil lægge hele bistandsloven og kontanthjælpssystemet for had, er man altså nødt til at have en vis balance mellem, hvad den, der arbejder, har til rådighed, og hvad den, der ikke

arbejder, har til rådighed. Det troede jeg egentlig også at SF var enig i. Så jeg kan altså anbefale SF at kigge lidt på disse beregninger under udvalgsarbejdet.

Så vil jeg sige – og det er også et svar til fru Jane Oksen – at dette ikke er et fradrag i grundbeløbet og dermed altså i kontanthjælpen som sådan, men et fradrag i boligtillægget og det af de grunde, jeg har nævnt her, nemlig at når man fylder op med 100 pct.s refusion for boligudgiften, så ligger det der. Det betyder, at den ene gruppe af kontanthjælpsmodtagere, som ikke har et boligtillæg, nemlig de unge under 23 år, som får efter taksten som enten hjemmeboende eller udeboende, ikke er omfattet af dette lovforslag. Det er baggrunden for det.

Så vil jeg sige til fru Lissa Mathiasen, at der ikke er nogen aktuelle ændringer af reglerne om persontillæg som følge af denne lovgivning. Jeg tror, det var sådan, spørgsmålet faldt.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne takke socialministeren for det klare svar; det var nemlig lige nøjagtigt det, jeg havde håbet at ministeren ville svare, nemlig at det omhandlede samtlige kontanthjælpsmodtagere. For det betyder, at som en følge af den fornuftige beslutning, socialministeren tog for en måned siden, nemlig at trække lovforslag nr. L 170 tilbage, er man faktisk kommet til et bedre resultat i form af en besparelse på 46 mio. kr.

Hvad angår tv-udsendelsen Højlunds Forsamlingshus og socialministerens kollegas udtalelse dér, kan jeg blot oplyse, at socialministeren så udsendelsen, for vi så den nemlig mere eller mindre alle sammen herinde i de tilstødende lokaler i december måned.

Så vil jeg gerne slutte med at spørge fru Jane Oksen, som sagde, at Fremskridtspartiet mener, at kontanthjælpen er for høj, og at det ikke kan betale sig at arbejde: Fru Jane Oksen kan da ikke af et ærligt hjerte mene, at en grundydelse på 2.579 kr. er for høj? Det må være en fejltagelse. Jeg vil gerne erindre om, hvad dette handler om. Det handler jo om, at de stakkels mennesker ikke har noget job. Jeg vil gerne spørge, om Fremskridtspartiet har mulighed for at anvise, hvor de mange ledige mennesker, vi har, kan få et arbejde. Hvor er jobbene? Det er det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Bjørn Poulsen (SF):

Socialministeren fremførte argumentet om rådighedsbeløbene. Socialministeren ved jo godt, at vi er enige med socialministeren i, at det er noget, vi må tage hensyn til. Men det, vi er meget uenige i, er disse drypvise besparelser, som man laver, og som rammer lige netop en bestemt gruppe, uden at der er taget det brede hensyn til, hvad der er af rådighedsbeløb i andre befolkningsgrupper. Det er vi meget imod.

Hvis man skulle lave noget, der ændrede på forholdene omkring rådighedsbeløbene inden for de forskellige grupper, skulle det være ud fra et bredt sigte og ikke ud fra det meget smalle sigte her, hvor man foretager en reduktion af boligydelsen for andre end kontanthjælpsmodtagere. Det synes vi er urimeligt. Det kan vi så være enige eller uenige med socialministeren i, vi synes bare, det er en urimelig måde at prøve at lave disse lighedsbetragtninger på.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Det er til Socialdemokratiet, der kritiserer os for at sige, at kontanthjælpen er for høj.

Når jeg siger, at kontanthjælpen er for høj, ser jeg det også i sammenligning med den anden gruppe, vi lige har talt om. Der er jo stadig væk en meget væsentlig forskel på, om man får folkepension eller man er på kontanthjælp. Hvis man tager en familie med flere børn og med høj husleje, er det et anseligt beløb, vedkommende får udbetalt. Det kan Socialdemokratiet ikke afvise.

Det er rigtigt, at der ikke er de nødvendige arbejdspladser, det erkender jeg, men jeg tror, det ville befordre, at flere kom i arbejde, hvis der var en større forskel mellem den løn, man kan tjene, og den kontanthjælp, man får. Det var det, jeg ville sige med mine bemærkninger.

Så vil jeg gerne sige, at når man taler om, at der skal ske besparelser på boligstøtteområdet, fordi det løber løbsk – det ser vi i de kommunale budgetter – kunne man passende også se på, at kontanthjælpsudgifterne ligeledes løber løbsk i øjeblikket. Og hvilke initiativer vil regeringen tage her for at begrænse udgifterne til kontanthjælp? Man vil nok sige, at man vil for-

søge at få de ledige i arbejde. Det er også udmærket, men alligevel tror jeg ikke, vi undgår en opdrift i kontanthjælpsudgifterne. Det var måske på tide, at man begyndte at reducere disse udgifter også.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Aage Frandsen (SF), Tommy Dinesen (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Ole Henriksen (SF), Ingerlise Koefoed (SF), Jes Lunde (SF), Rahbæk Møller (SF), Holger K. Nielsen (SF), Bjørn Poulsen (SF) og Stilling (SF) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende af dem fremsatte forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.
(Beslutningsforslag nr. B 62).

Ønsker nogen at optage dette forslag? (Op- hold). Da det ikke er tilfældet, er forslaget bort- faldet.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 8. marts 1990, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.26